

Vzpomínáme na ty, jejichž hroby nejsou známy

Draží přátelé, dovoluji, abychom nám všem připomněli výročí důležitých událostí v životě dominikánské rodiny, zvláště v prostředí jižních Čech.

V minulém roce jsme si připomínali 100. výročí kněžského svěcení P. Aleše Václava Bouze. Na kněze byl vysvěcen v neděli 10. 9. 1922 v dominikánském kostele sv. Jiljí v Praze, kde 17. 9. slavil svou primumiční mši svatou. Následujícího roku 1. prosince 1923 byl poslán do Třeboně, kde působil jako kaplan až do svého odchodu do plzeňského konventu v roce 1925, a poté opět od roku 1931 v Třeboni jako kaplan a člen místního dominikánského řeholního domu.

Na letošní rok připadá dále 125. výročí jeho narození (6. 9. 1898 v Praze), avšak především 80. výročí jeho mučednické smrti v Osvětimi 2. 4. 1943. Třeboňská farnost se chystá k tomuto výročí uskutečnit přenesení pietní desky (reliéf dal zhotovit jeho bratr Jiljí Jiří na vlastní náklady v roce 1947, u příležitosti 950. svatovojtěšského jubilea a též 75. narozenin jejich maminky) a schrány s popelem obětí koncentračního tábora v Osvětimi z filiálního kostela sv. Alžběty do farního kostela Panny Marie Královny a sv. Jiljí, kde tato pamětní deska původně bývala od roku 1947, aby připomínala službu a mučednickou smrt tohoto třeboňského dominikána. V pozdější době byla přemístěna do hřbitovního kostela sv. Alžběty. Tam je však poněkud schována zrakům věřících, poněvadž je u stěny za obloukem oddělujícím chrámovou loď od presbytáře. Nejen třeboňští dominikánští terciáři vnímají důležitost přiblížit osobu tohoto kněze jak místním věřícím, tak i jiným občanům, často do Třeboně přicházejícím z nejrůznějších míst naší země.

Václav Bouz se narodil 6. 9. 1898 v Praze rodičům Josefovi a Marii, rozené Rykrtové. V Praze chodil do školy a též do gymnázia, kde po třech měsících studia sexty odchází v den sv. Mikuláše (6. 12. 1915) do olomouckého

Foto: Archiv rodiny Bouzových

dominikánského učiliště s rozhodnutím stát se knězem. 31. 12. 1915 přijímá řeholní jméno Aleš, 31. 12. 1916 po roce noviciátu skládá první profesi. Spolu se svým bratrem Jiljím Jiřím Bouzem, který vstupuje do olomouckého kláštera obláčkou dne 8. 9. 1916, pokračuje ve studiích na římském Angelicu, kam odjíždí společně 20. 10. 1921. Setkávají se také se Svatým otcem (22. 12. 1921), jsou činní i při papežské liturgii jako choralisté. Benedikt XV. však umírá a oni klečí 23. 1. 1922 u jeho rakve. Účastní se pak intronizace Pia XI. Jejich studijní pobyt v Římě je ještě obohacen výjimečnými církevními událostmi toho roku, jako např. Mezinárodním eucharistickým kongresem, konaným v květnu, a též slavnostmi 400. výročí založení Kongregace pro šíření víry. Z římského studia se vracejí 2. 8. 1922. Poté se Aleš Václav připravuje na svátost svěcení.

Po svém kněžském svěcení 10. 9. 1922 a po primicích u sv. Jiljí a v Podolí u sv. Michaela se odebrává do Olomouce, aby tam dokončil teologická studia. Následně působí v Litoměřicích, v Třeboni a v Plzni. Posledním jeho působišťem je pak Třeboň, kde však nastupuje bolestnou cestu výslechů a mučení, zakončenou smrtí v koncentračním táboře v Osvětimi dne 2. 4. 1943.

Příčinou jeho perzekuce se stalo jeho kázání ze dne 1. 11. 1942 ve filiálním kostele v Lužnici u Třeboně, v němž vzpomněl všech zemřelých odpočívajících v posvěcené zemi i těch, jejichž hroby nejsou známy. Za tato slova byl udán gestapu v Českých Budějovicích a 2. 12. předvolán k výslechu. Marně se hájil, že tím myslel všechny ubohé padlé ve válce. Gestapo ho obvinilo z toho, že těmito slovy měl na mysli popravené nepřátele Říše. Po dlouhém a surovém výslechu bylo jeho kázání označeno za zjevný zločin.

Byl propuštěn, ale 19. 1. 1943 byl Gestapem odveden přímo z kanceláře farního úřadu v Třeboni, kde právě vyplňoval křestní matriku. Mohl si vzít jen pár věcí, vzal si růženec, breviář... Gestapo provedlo prohlídku bytu, pak s nimi byl ještě hodinu v autě na nádvoří kláštera. Nemohl se s nikým rozloučit. Byl převezen do Petschkova paláce v Praze a poté do věznice na Pankráci. Odtud 11. 2. 1943 do koncentračního tábora v Osvětimi.

Jeho křížovou cestu si dovolíme opsat za pomoci svědectví jednoho z jeho spoluvězňů, pana Jana Poláka z Prahy, který toto svědectví podal písemně v roce 1946:

„S deportovaným Bouzem jsem se seznámil začátkem února 1943 po návratu z káznice Waldheim, při odvážení z Pankráce nákladním autem na Masarykovo nádraží. Svým milým jednáním učinil na mne příznivý dojem a hned jsem mu jako již zkušený z německých věznic slíbil poradu a podporu. Po celou cestu jsme si rozuměli a stali se hned dobrými přáteli. Veliké a nepříjemné bylo naše zjištění v Drážďanech, že transport nás – 620 vězňů – jede na

východ do Oswěčimi. Znali jsme již mnozí pověst tohoto tábora smrti. Sami Němci ho nazvali Zernichtungslager. Asi 13. února zastavil vlak na rampě přibližně dva kilometry od Oswěčima. Ještě větší bylo překvapení, že jsme nešli do Oswěčima, ale do jeho trestného pobočného lágru Birkenau (polsky Rajska). Cesta byla hrozná: bláta po kotníky, seřazeni po pěti a bití od SS a jejich pomocníků dost a dost. Přítel Bouz se mě držel pod paží a první rány holí jsme dostali oba už při příchodu do Birkenau. Pro mě to jednání nebylo novinkou, ale jaké bylo zděšení těch, kteří to viděli poprvé. Zavřeli nás do jedné kůlny, kde bylo bláto, nic k jídlu, nebylo kde spát. Tam jsme setrvali půldruhého dne. Při tom nám tetovali čísla na levé paže. Měli jsme čísla kolem 101.000. Sám mám číslo 101.882.

Přítele Bouze jsem duševně sílel, neboť jsem trpce nesl jeho skleslost, když viděl nevinné lidi v kůlně, ubíjené polskými židovskými kápy, kteří zabíjeli jak Židy, tak katolíky, Poláky jako Čechy. Potom jsme byli přehnaní na tzv. Karanténní blok č. 20. Už v té době jsme měli z našeho transportu asi 60 mrtvých – zemřelých a umučených. Na bloku byly poměry hrozná. Celý den v blátě po kotníky, v dešti se sněhem jsme stáli před blokem od 7 hodin ráno do 8 hodin večer, hladoví, promočení, zmrzlí a při tom každý okamžik přihlíželi zabíjení nejen Židů a Poláků, ale i mnohých kamarádů Čechů z našich řad. Před každým barákem ležely haldy mrtvol, které byly celý den zvláštním oddílem vězňů odváženy ke krematorium. Tyfus, úplavice, průjmomy atd., to vše na mnoho našich kolegů působilo zlobně... voda byla nepoživatelná... Všichni tělesně příliš zesláblí byli ubíjeni. To vše těžko nesl můj a náš přítel Bouz. Na naše ostré domluvy jedl, třeba s odporem, ale jedl, a ačkoliv už značně – jako my všichni – zeslábl, přece se držel lépe v tělesné kondici než mnoho a mnoho jiných. Tehdy k ránu některý nemocný průjmemy vykonal mu svou potřebu do boty. Když to přítel Bouz sám ještě v noci zjistil, čistil si tu botu a při tom ho přistihl blokový polský žid a silnou holí mu rozbil hlavu a obličej, až mu lícní kost vyčnívala. Jelikož jsme spali spolu pod jednou dekou na cementové podlaze, i já jsem při tom několik ran utřil.

Jen silná víra v Boha a důvěra ve vyšší moc nás udržovala, že jsme neupadli v malomyslnost. Tehdy se tam modlili nejen kněží a my věřící, ale i ti, kteří dříve tak často na Boha zapomínali.

... byli jsme přiděleni s přítelem Bouzem k oddílu, který pracoval na stavbě silnice. Přítel Bouz držel a já doufal, že vydrží a dočká se, jak sám doufal, shledání s nejdražšími v Třeboni. Jak on měl Třeboň rád. Vyprávěl mi téměř denně o krásách Třeboně a jak ji miluje. Ó jak byl dobrý a jak skromný a upřímný dobrý Čech. Nejen já, ale i všichni, kdo s ním přišli do styku, si ho oblíbili. Byli jsme přeloženi k naší velké radosti do Oswěčima na blok číslo 4. Zbylo nás z toho transportu už jen asi 70 až 80. Přítel Bouz držel. Bohužel už jsme byli značně zesláblí. Tehdy začaly přicházet první balíčky. Mezi prvními

šťastlivci byl i přítel Bouz. A nebyl by to Bouz, aby se se mnou a hladovějícími kolegy nerozdělil. Vzpomínám na ty české buchtý... Tak činil vždy a rád, ač sám tolik potřeboval se posilňovat. Bohužel byl již příliš slabý a práce těžká a nervy zesláblé. Čím byl slabší, tím více byl mlácen holí, vlastně násadou od lopaty. Až jednoho dne odnášeli jsme ho s jinými z práce polomrtvého. Ráno pak nemohl nastoupiti do práce a byl odnesen do nemocnice – mohl-li to tak nazvat. Tam byl dán omylem na oddělení úplavice, ač vlastně byl jen ubit. Znečištěn byl jenom od bití a mučení. Já jsem druhý den dostal zápal plic. Přišel jsem do téhož baráku nemocničního na oddělení horečky. Navštívil jsem přítele Bouze a také se s ním rozloučil. Slíbil jsem mu vyříditi vám poslední jeho pozdravy a jeho modlitby k Bohu a totéž po dlouhé době opravdu těžko a s bolem vykonávám, abych slibu dostál.

Vzpomínám, jak mu vyhrkly slzy, když mu SS odebrali růženec a odhodili do bláta. Jak byl rád, když jsem mu za chleba opatřil náhradou jiný. Ten při umírání držel v ruce, modlil se, jmenoval mnoho osob jemu jistě drahých a Třeboň. Prosím vás, vzpomínejte na něho, jako já tak budu činit nejen z povinnosti, ale z lásky. Byl dobrý kněz a vlastenec. Měl tolik dobrých ctností a vlastností, jimiž my snad obdařeni nejsme. Drahý příteli Bouzi, já na tebe nezapomenu. Buď i mnohým vzorem.“

Připravili třeboňští dominikánští terciáři

Srdečně zveme
na pietní vzpomínku
na P. Aleše Václava Bouze OP,
 která se bude konat 8. května 2023 v Třeboni.

9:30 hod.

přenesení pietní desky a schrány s popelem obětí koncentračního tábora v Osvětimi z filiálního kostela sv. Alžběty do farního kostela Panny Marie Královny a sv. Jiljí

10:30 hod.

mše sv. v chrámu P. Marie Královny a sv. Jiljí
 za účasti

Mons. Pavla Posáda, pomocného biskupa českobudějovického,
 a fr. Lukáše Fošuma OP, provinciála České dominikánské provincie